

ГЕНДЕРНІ СТЕРЕОТИПИ В УКРАЇНСЬКОМУ СОЦІУМІ

Літвін А.В., Коленко І.В.

Науковий керівник – канд. філос. наук, доцент Мокрецова Н. Я.

Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва
(62483, Харківська обл., Харківський р-н, п/в «Докучаєвське-2», навчальне
містечко ХНАУ, кафедра філософії, історичних і соціальних дисциплін, тел.:
(0572) 99-76-44) E-mail: office@knau.kharkov.ua

Останнім часом в соціології активно застосовуються цікаві та інноваційні підходи. Один з таких є гендерний підхід, уявлення про якості і норми поведінки чоловіків і жінок є передумовою гендерної поведінки, а також й гендерних стереотипів.

З давніх часів українська жінка вважалася берегинею сімейного вогнища, була шанованою, а найголовніше – рівноправною з чоловіком. Загалом, якщо досліджувати особливості міжстатевих стосунків наших предків, помітно, що жінка в родині часом була впливовіша, волелюбніша і практичніша. Хоча за мовчазною угодою в подружжі й вважалося, що чоловік – авторитетніший, але, на відміну від жінок інших народностей, українки вели активну громадську та просвітницьку діяльність, а за часів війни брали на себе обов'язки і переймали права голови сім'ї.

У кожній країні існує своя перевага до жіночих та чоловічих стереотипів. Як показують дослідження велику роль відіграє релігія. Жіночі стереотипи більш сприятливі в тих країнах, чії традиції включають в себе поклоніння божествам жіночої статі і де жінкам дозволено брати участь в релігійних церемоніях. У порівнянні з відношенням до жінки, її статусу і прав у багатьох інших народів, можна впевнено сказати, що жінка-українка була в привілейованому становищі. Про це свідчать факти які підтверджені в письмовому вигляді в українській літературі, а саме: визначення “дружина”, можна впевнитися, що представниця слабкої статі вважалася за друга; є свідчення, що навіть з пропозицією шлюбу до козака приходила дівчина; приймак обов'язково повинен був узяти прізвище дівчини, з якою одружується; жінка мала власну печатку, а за відсутності чоловіків гетьманша мала право вести громадсько-політичну діяльність; поведінка українок в полоні – гідним прикладом, є Роксолана (жінка-легенда, про яку написано багато томів художньої і наукової літератури, а зараз знімаються телевізійні серіали).

В останні роки все більш вивчається і досліджується те, як у процесі діяльності та спілкування створюються гендерні відмінності, що ставлять людей різної статі в різні і абсолютно нерівні позиції. Все що входить в обов'язки жінок цінується в суспільстві набагато менше, ніж те, що пропонується чоловікам. Наприклад, домашня праця, є в сучасному суспільстві менш значимою, ніж професійна, на яку орієнтують чоловіків (можемо побачити на прикладі заробітної плати). Гендерні стереотипи інколи можуть негативно позначатися на самореалізації чоловіків і жінок, виступати бар'єром у розвитку індивідуальності. Потрібні зміни у соціальному статусі жінки на селі, впровадження гендерної рівності.